Print ISSN: 2423-4869
Online ISSN: 2423-4850

FPCEJ

Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal

2021. Vol. 7, N. 1 (13)

20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1

Structural Modeling of Parent-Child Conflict and Academic Engagement in Students: The Mediating Role of Difficulties in Emotion Regulation

Received: 2020-05-05 **Accepted:** 2021-09-01

Houshang Gravand Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. garavand.h@lu.ac.ir

Saeideh Sabzian Counseling Department, Faculty of Humanities, Hazrat Masoumeh University, Qom, Iran.

Abdullah Mohammadi Ph.D. Educational Psychology, General Directorate of Education, Sanandaj, Iran.

Abstract

Background: Academic engagement is very important in achieving a learning experience that indirectly guarantees students' academic achievement. **Objective:** The purpose of this study was to investigate the mediating role of difficulties in emotional regulation in the relationship between parent-child conflict and academic engagement. **Method:** This research is applied in terms of purpose and correlation of the type structural equation modeling in terms of methodology. The population of this study included all undergraduate students of Lorestan University to the number of 7500 undergraduate students in the academic year 2021-2022. The statistical sample size was determined based on Klein's thumb rule equal to 240 people which was done by available sampling method and online questionnaire. The instruments used in this study were parents–Child Relationship Scale (PCRS; Fine, Moreland & Schwebel, 1983), the Difficulties in Emotion Regulation Scale- Short Form (DERS-16; Bjureberg et al., 2016), and Academic Engagement Scale (AES; Reeve & Tseng, 2011). All analyzes were performed using SPSS-22 and AMOS-24. **Findings:** The results of data analysis showed that the parent-child conflict had a direct and positive effect on difficulties in emotional regulation (β= 0/51; p<0/01); but it did not have a direct effect on academic engagement (p>0/05). Also, difficulties in emotional regulation harmed academic engagement (β= -0/25; p<0/01). Indirect results showed that difficulties in emotional regulation could mediate the relationship between parent-child conflict and academic engagement (β= -0/13; p<0/05). **Conclusion:** Thus, the greater the parent-child conflict, the greater the emotional problems of young people, and the greater the difficulty in regulating emotion, the less academic engagement.

Keywords: *parent-child conflict, difficulties in emotional regulation, academic engagement*

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

Introduction

Detailed and principled planning for greater efficiency of existing facilities and quality improvement of education and improvement of academic performance, following the current changing world, is one of the important responsibilities of officials and planners of educational systems (Coleman, 2018). However, one of the factors that can play a very effective role in improving the academic performance of students is the variable of academic involvement in educational activities (Azadian Bojnordi, Bakhtiarpour, Makvandi & Ahteshamzadeh, 2019; Zhang, Qin & Ren, 2018). Academic conflict is a construct that was proposed for the first time to understand and explain academic failure (Metzger, Cooper, Griffin, Golden, Opara & Ritchwood, 2020). Academic engagement is a psychological investment and direct effort to learn, understand and master the knowledge, skills, or things that the academic activity aims to improve (Lawson, Salter, Hughes & Kitson, 2019). In this regard, one of the external factors that can affect the conflict and academic performance and originates from the family is the parent-child conflict (Shams Esfanabad, Kakavand & Torabi, 2011; Bahrami & Bakhtiarporr, 2017). Parent-child conflict is communication challenges and conflicts that arise during the growth and change of family members (Ozmete & Bayoglu, 2009).

One of the variables that are affected by parent-child conflict (Rezaei, Akbari, Ahmadian & Yarahmadi, 2021; Eisenberg & Morris, 2002) and also plays an important role in explaining academic conflict is the difficulty in regulating emotions (Shahmohammadi & Mokhtari, 2018).; AminAbadi, Khodapanahi & Dehghani, 2011; Glozah, & Pevalin, 2014). Therefore, one of the variables that have received a lot of attention from researchers today is the difficulty in regulating emotions (Koob, 2017). The model of difficulty in emotion regulation is used in a broad concept, including difficulty in identifying and describing emotions, emotion regulation, and behavior (Spence & Courbasson, 2012). It seems that people who have difficulty in emotion regulation are not able to regulate their different emotions and reduce emotions with higher levels of inappropriate behaviors. Recent theoretical models have associated successful emotion regulation with health outcomes, interpersonal relationships, and occupational and academic performance (Mayer, Salovey & Caruso, 2004). Therefore,

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

this research seeks to answer the question of whether difficulty in emotion regulation has a mediating role in the relationship between parent-child conflict and academic conflict.

Methodology

The present study is a descriptive-correlational study using causal relationship modeling methods. The population of this study included all undergraduate students at Lorestan University who were studying in the academic year 2020-2021. The statistical sample size was determined based on the rules of thumb Kline equal to 240 people, which was done by an available sampling method and online questionnaire. Due to the need to reduce social contact to prevent the spread of Covid-19, the available sampling method and Internet implementation were used. The method is that questionnaire link was made available to users online on WhatsApp and Telegram social networks.

The tools used in this study were as follows:

Parent–Child Relationship Scale (PCRS): This scale has been designed by Fine, Moreland & Schwebel (1983) to measure the conflict resolution method. This scale consists of 15 items and each item is scored between zero (never) to five (More than once a month). Cronbach's alpha for this scale was calculated to be 0.94 in the current study.

Academic Engagement Scale (AES): AES questionnaire is an instrument developed by Reeve & Tseng (2011) to investigate the aspects of students' engagement (behavioral engagement, emotional engagement, cognitive engagement, agency engagement). This instrument is a 24-item questionnaire that each question is scored on a five-point Likert scale, with 1 representing 'Never' and 5 representing 'Routinely'. Cronbach's alpha for this scale was calculated to be 0.93 in the current study.

Difficulties in Emotion RegulationScale- Short Form (DERS-16): The DERS-16 is a self-report scale comprising 16 items developed by Bjureberg, Ljótsson, Tull, Hedman, & et al (2016). Items of the MCQ-30 are rated on a six-point Likert scale (1 = *rarely* to 6

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

= *almost always*). The internal consistency (Cronbach's alpha) of the DERS-16 in the present study was 0.90.

Results

The results showed that the mean and standard deviation of academic engagement in the studied sample is 3.47 (0.69). Also, the mean and standard deviation of difficulties in emotional regulation is 2.95 (1.16). There is a negative and significant relationship between academic engagement and difficulties in emotional regulation (R = -0.27). In the studied sample, the mean and standard deviation of parent-child conflict is 1.34 (0.96). There is a negative and significant relationship between academic engagement and parent-child conflict (R = -0.19). Also, there is a positive and significant relationship between parent-child conflict and difficulties in emotional regulation (R = 0.43)

Table 1 The Correlation Matrix, Mean, Standard Deviation, Skewness, and Kurtosis of Research Variables

Variable	1	2	3
1. parent-child conflict	1		
2. difficulties in emotional regulation	0.43**	1	
3. academic engagement	-0.19**	-0.27**	1
Mean	1.34	2.95	3.47
standard deviation	0.96	1.16	0.69
Skewness	0.96	0.29	-0.39
Kurtosis	1.26	-0.45	1.39

Table 2 Comparison of Fitness Indicators of the Proposed and Modified Model

Goodness fit indexes	CMIN/DF	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI	NFI	RMSEA
Acceptable values	1-5	>0.90	>0.85	>0.90	>0.90	>0.90	>0.90	<0.08
Initial proposed mode	2.57	0.91	0.87	0.95	0.94	0.95	0.93	0.09
Fit status	fit	fit	fit	Fit	fit	fit	fit	Lack of fit
Final modified mode	2.61	0.92	0.88	0.96	0.95	0.96	0.94	0.08
Fit status	fit	fit	fit	fit	fit	fit	fit	fit

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

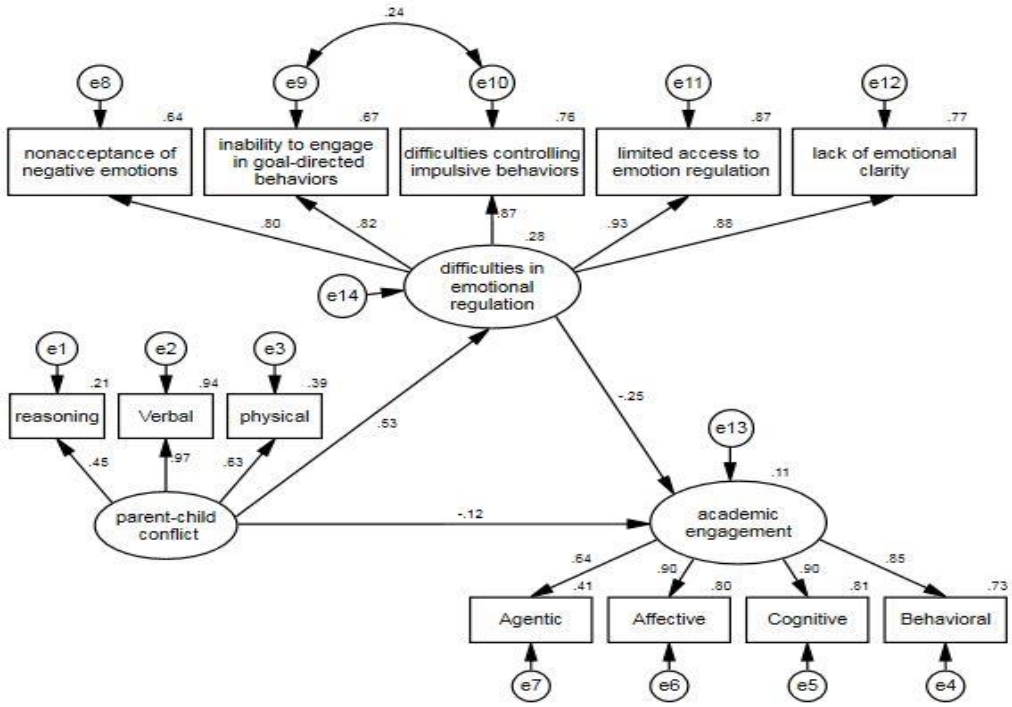

Figure 1 Final research model

The results of the Bootstrap test showed that difficulties in emotional regulation play a significant mediating role in the relationship between parent-child conflict and academic engagement ($p < 0.05$).

Discussion

The purpose of this study was to investigate the mediating role of difficulties in emotional regulation in the relationship between parent-child conflict and academic engagement. Contrary to expectations, the parent-child conflict did not have a causal and direct effect on academic conflict. This finding was inconsistent with the research results of Bahrami & Bakhtiarporr (2017), Shams-Esfandabad et al. (2011), and Dibaji foroshani et al. (2007). Perhaps one of the reasons for that is the method of measuring parent-child conflict. Another explanation is that the relationship between these two variables can be affected by other variables such as personality traits, loneliness, academic stress, the spread of the coronavirus, etc.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

The parent-child conflict had a causal and direct effect on difficulty in emotion regulation. This finding was consistent with the research results of Rezaei et al. (2021) and Kumar & Mattanah (2018). There is a two-way relationship between parents' conflict with their children and negative emotions and behavioral problems in them; this means that increasing conflicts lead to more negative emotions (Sanders & et al., 2004). Children often feel helpless when they face constant conflicts with their parents, which leads to depressive symptoms such as helplessness, self-blame, sadness, worry, and anxiety symptoms. Due to the desire for independence and the feeling of growing up, children often stand up against their parents, and parents, because they are worried and perhaps unfamiliar with the correct way to deal with children in this period, causing continuous and many conflicts between themselves and their children. Therefore, the more conflicts between them, the more the problems of emotion regulation.

Difficulty in regulating emotions had a causal and direct effect on academic engagement. This finding was in line with the research results of Glozah & Pevalin (2014), Shahmohammadi and Mokhtari (2017), and Aminabadi et al. (2011). In the explanation of this finding, it can be said that people who have problems regulating their emotions, usually have their minds and thoughts busy and they cannot control and manage them, and because their ability to control is low during reading or anything related to reading. They don't show a good emotional feeling about the subject matter, and therefore their academic engagement is lowered.

The indirect results of the model showed that parent-child conflict has an indirect effect on academic conflict with the mediation of difficulty in emotional regulation. This finding is in line with the research results of Kumar & Mattanah (2018), Glozah & Pevalin (2014), Shahmohammadi and Mokhtari (2017), and Bahrami & Bakhtiarporr (2017). In explaining this finding, it can be said that the parent-child conflict can strain the relationship between the child and the parent, and this makes the child prefer to be less exposed to the parents; because he does not feel closeness and trust towards his parent. This type of restraint and the resulting fear does not allow children to express their feelings freely and they do not have the conditions to receive and freely express

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

their emotions, feelings, and emotions, such an issue prevents the creation of positive and harmonious relationships between parents and children (Asher, Hymel & Renshaw, 1984); this can cause emotional deregulation in students. Therefore, family processes and parent-child conflict management are effective in the difficulty of regulating emotions, and the difficulty of regulating emotions will affect the academic issues of young people.

Conclusion

Overall, the findings showed that the parent-child conflict had a direct and positive effect on difficulties in emotional regulation; but it did not have a direct effect on academic engagement. Also, difficulties in emotional regulation harmed academic engagement. Indirect results showed that difficulties in emotional regulation could mediate the relationship between parent-child conflict and academic engagement. Thus, the greater the parent-child conflict, the greater the emotional problems of young people, and the greater the difficulty in regulating emotion, the less academic engagement. According to the obtained results, it is suggested that the authorities of higher education pay attention to the effects and consequences of parent-child conflict to improve the difficulty in emotion regulation and design and implement programs to improve emotional deregulation based on them.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

Acknowledgment

The author appreciates the efforts of all those who have contributed to this study in any way.

Conflict of Interest

The author (s) declare no conflicts of interest.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors

Ethics approval and consent to participate

Before the study, informed written consent was obtained from the participants, and all participants participated in the study with their consent, and the researchers assured them that the results of the study would be confidential.

Availability of data and materials

In this research, three questionnaires including of parent–child relationship scale, difficulties in emotion regulation scale- short form, and academic engagement scale were used. These questionnaires are easily available to researchers.

Consent for publication

The authors are completely satisfied with the publication of this article.

References

AminAbadi, Z., Khodapanahi, M.K., & Dehghani, M. (2011). Examining the mediating role of cognitive emotion regulation in the relationship between perceived parenting style dimensions and academic achievement. *International Journal of Behavioral Sciences*, *5*(2), 109-117. https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=138151

Asher, S. R., Hymel, S., & Renshaw, P. D. (1984). Loneliness in children. *Child development*, 1456-1464. https://doi.org/10.2307/1130015

Azadian Bojnordi, M., Bakhtiarpour, S., Makvandi, B., & Ahteshamzadeh, P. (2019). Considering the Mediating Role of Academic Achievement Anxiety in Relationship between parental psychological control and academic engagement in Applicants for university entry. *Counseling Culture and Psychotherapy*, *10*(40), 113-132. 10.22054/QCCPC.2019.46236.2210

Bahrami, S., & Bakhtiarporr, S. (2017). The relationship between parent-child conflict and family emotional conditions with academic performance in the first period high

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

school students Karun City. Journal of Social Psychology, 5 (43), 45-53. https://journals.iau.ir/article_533246.html

Bjureberg, J., Ljótsson, B., Tull, M. T., Hedman, E., Sahlin, H., Lundh, L.-G., . . . Gumpert, C. H. (2016). Development and validation of a brief version of the difficulties in emotion regulation scale: the DERS-16. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment, 38*(2), 284-296. https://doi.org/10.1007/s10862-015-9514-x

Coleman, J. S. (2018). Parents, their children, and schools. New York: Taylor & Francis. (Google Scholar)

Dibaji foroshani, F. S., Emamipur, S., & Mohammadi, Gh. (2007). The relationship between marital satisfaction and parents' conflict resolution strategies with children's academic progress. Psychological Research Quarterly, 1(1), 57-68. https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=150881.

Eisenberg, N., & Morris, A. S. (2002). *Children's emotion-related regulation.* In R Kail Ed., Advanced in Child Development and Behavior. Amsterdam: Academic Press; 30, 189-229. https://psycnet.apa.org/record/2003-02423-005

Fine, M. A., Moreland, J. R., & Schwebel, A. I. (1983). Long-term effects of divorce on parent–child relationships. *Developmental psychology, 19*(5), 703-713. https://doi.org/10.1037/0012-1649.19.5.703

Glozah, F. N., & Pevalin, D. J. (2014). Social support, stress, health, and academic success in Ghanaian adolescents: A path analysis. *Journal of adolescence, 37*(4), 451-460. https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2014.03.010

Koob, G. F. (2017). Antireward, compulsivity, and addiction: seminal contributions of Dr. Athina Markou to motivational dysregulation in addiction. *Psychopharmacology, 234*(9), 1315-1332. https://doi.org/10.1007/s00213-016-4484-6

Kumar, S. A., & Mattanah, J. F. (2018). Interparental conflict, parental intrusiveness, and interpersonal functioning in emerging adulthood. *Personal Relationships*, *25*(1), 120-133. **https://doi.org/10.1111/pere.12231**

Lawson, C., Salter, A., Hughes, A., & Kitson, M. (2019). Citizens of somewhere: Examining the geography of foreign and native-born academics' engagement with external actors. *Research Policy, 48*(3), 759-774. https://doi.org/10.1016/j.respol.2018.11.008

Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. (2004). TARGET ARTICLES:" Emotional Intelligence: Theory, Findings, and Implications". *Psychological Inquiry, 15*(3), 197-215. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1503_02

Metzger, I. W., Cooper, S. M., Griffin, C. B., Golden, A. R., Opara, I., & Ritchwood, T. D. (2020). Parenting profiles of academic and racial socialization: Associations with academic engagement and academic self-beliefs of African American adolescents. *Journal of School Psychology, 82*, 36-48. https://doi.org/10.1016/j.jsp.2020.07.001

Ozmete. E., & Bayoglu, A. S. (2009). Parent- young adult conflict: A measurement on frequency and intensity of conflict issues. Journal of international social research,

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

2(8), pp. 313-322. http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt2/sayi8pdf/ozmete_bayoglu.pdf

Reeve, J., & Tseng, C.-M. (2011). Agency as a fourth aspect of students' engagement during learning activities. *Contemporary educational psychology, 36*(4), 257-267. https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2011.05.002

Rezaei, Z., Akbari, M., Ahmadian, H., & Yarahmadi, Y. (2021). Modeling of Behavioral Problems Based on Parent-Child Conflicts and Family Processes. Middle Eastern Journal of Disability Studies, 11 (56), 1-11. URL: http://jdisabilstud.org/article-1-2435-fa.html

Sanders, M. R., Markie-Dadds, C., Turner, K. M., & Ralph, A. (2004). Using the Triple P system of intervention to prevent behavioral problems in children and adolescents. *Handbook of interventions that work with children and adolescents: Prevention and treatment*, 489-516. https://scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q.

Shahmohammadi, N., & Mokhtari, M. (2018). Intermediary Role of Cognitive Emotion Regulation in Relation to Perceived Social Support with Academic Achievement of High School Students. Strategy for Culture, 11 (42), 181-205. https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=485878

Shams Esfanabad, H., Kakavand, A. R., & Torabi, Z. (2011). Assessment of the relationship among attachment styles and identity styles with general health and academic achievement of female pre-university school students in Qazvin city. *Journal of New Thoughts on Education*, *7*(2), 107-129. https://www.sid.ir/Fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=145652

Spence, S., & Courbasson, C. (2012). The role of emotional dysregulation in concurrent eating disorders and substance use disorders. *Eating behaviors, 13*(4), 382-385. https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2012.05.006

Zhang, Y., Qin, X., & Ren, P. (2018). Adolescents' academic engagement mediates the association between Internet addiction and academic achievement: The moderating effect of classroom achievement norm. *Computers in human behavior, 89*, 299-307. https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.08.018

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

Print ISSN: 2423-4869
Online ISSN: 2423-4850

Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal

2021. Vol. 7, N. 1 (13)

20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1

مدل‌یابی ساختاری تعارض والد – فرزند و درگیری تحصیلی در دانشجویان با تأکید بر نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان

دریافت: ۱۴۰۰-۰۲-۱۵ **پذیرش:** ۱۴۰۰-۰۶-۱۰

هوشنگ گراوند گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران.
سعیده سبزیان گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه حضرت معصومه (س)، قم، ایران.
عبدالله محمدی دکتری تخصصی، روانشناسی تربیتی، اداره کل آموزش‌وپرورش، سنندج، ایران.

چکیده

درگیری تحصیلی عامل بسیار برجسته‌ای در رسیدن به تجربه یادگیری است که موفقیت تحصیلی دانشجویان را به شکل غیرمستقیم تضمین می‌نماید؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در رابطه‌ی میان تعارض والد – فرزند و درگیری تحصیلی صورت پذیرفت. این پژوهش ازنظر هدف کاربردی و ازنظر روش همبستگی از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه‌ی این پژوهش شامل همه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه لرستان به تعداد ۷۵۰۰ دانشجوی کارشناسی در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود. حجم نمونه آماری بر پایه قاعده سرانگشتی کلاین برابر ۲۴۰ نفر تعیین شد که به روش نمونه‌گیری در دسترس و با پرسشنامه آنلاین انجام شد. ابزارهای مورداستفاده در این پژوهش پرسش‌نامه ارزیابی رابطه والد- فرزند (PSRS؛ Fine, Moreland & Schwebel, 1983)، مقیاس دشواری در تنظیم هیجان-فرم کوتاه (DERS-16؛ Bjureberg et al., 2016) و مقیاس درگیری تحصیلی (AES؛Reeve & Tseng, 2011) بود. همه تحلیل‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای بسته آماری برای علوم اجتماعی SPSS- ۲۲ و نرم‌افزار آموس AMOS- ۲۴ انجام شدند. یافته‌ها نشان داد که تعارض والد-فرزند دارای اثر مستقیم و مثبتی بر دشواری در تنظیم هیجان بود (P<۰/۰۱، β =۰/۵۱)؛ ولی بر درگیری تحصیلی اثر مستقیم نداشت (p>۰/۰۵). همچنین دشواری در تنظیم هیجان دارای اثر منفی بر درگیری تحصیلی بود (P<۰/۰۱، β =-۰/۲۵). نتایج غیرمستقیم نشان داد که دشواری در تنظیم هیجان توانست نقش میانجی‌گری در رابطه میان تعارض والد – فرزند و درگیری تحصیلی ایفا کند (P<۰/۰۵، β =-۰/۱۳)؛ بنابراین هرچه تعارض والد-فرزند بیشتر شود، مشکلات هیجانی جوانان بیشتر می‌شود و دشواری در تنظیم هیجان بالاتر درگیری تحصیلی کمتری را به دنبال دارد.

کلیدواژه‌ها: *تعارض والد - فرزند، دشواری در تنظیم هیجان، درگیری تحصیلی*

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

مقدمه

دوره تحصیلی دانشگاهی به‌واسطه حضور عوامل متعدد، دوره‌ای فشارزاست. بیشتر دانشجویان به خاطر تحصیل در دانشگاه از خانواده و شهر یا روستای خود جداشده، در محیط جدیدی قرارگرفته‌اند که احیاناً ازنظر عاطفی مشکلاتی برای آن‌ها به وجود می‌آید. این مشکلات روانی و عاطفی هنگامی تشدید پیدا می‌کند که آنان نتوانند خود را با محیط جدید دانشگاه تطبیق دهند. عدم سازگاری با محیط آموزشی دانشگاه، محیط سکونت در خوابگاه و قرار گرفتن در شبکه‌ی جدید روابط، ممکن است بر عملکرد تحصیلی دانشجویان تأثیرگذار باشد. برنامه‌ریزی دقیق و اصولی برای بهره‌وری بیشتر از امکانات موجود و ارتقای کیفی آموزش و بهبود عملکرد تحصیلی، متناسب با دنیای در حال تغییر کنونی ازجمله مسئولیت‌های مهم مسئولان و برنامه‌ریزان نظام‌های آموزشی است (Coleman, 2018). بااین‌حال یکی از عواملی که می‌تواند در ارتقاء سطح عملکرد تحصیلی دانشجویان نقش بسیار مؤثری ایفا کند متغیر درگیری تحصیلی[1] در فعالیت‌های آموزشی است (Azadian Bojnordi, Bakhtiarpour, Zhang, Qin & Ren, 2018; Makvandi & Ahteshamzadeh, 2019;). درگیری تحصیلی سازه‌ای است که برای اولین بار جهت درک و تبیین افت و شکست تحصیلی مطرح گردید (Metzger, Cooper, Griffin, Golden, Opara & Ritchwood, 2020) و به‌عنوان پایه و اساسی برای تلاش‌های اصلاح‌گرایانه در حوزه تعلیم و تربیت مدنظر قرار گرفت (Datu & King, 2018). درگیری تحصیلی عبارت است از سرمایه‌گذاری روان‌شناختی و تلاش مستقیم برای یادگیری، فهمیدن و تسلط در دانش، مهارت‌ها و یا چیزهایی که درواقع فعالیت تحصیلی برای ارتقای آن‌ها صورت می‌گیرد (Lawson, Salter, Hughes & Kitson, 2019). پژوهش‌ها نشان داده است که اگر بتوان دانشجویان را هرچه بیشتر درگیر مسائل تحصیلی و تکالیف یادگیری کرد، بیشتر می‌توان به موفقیت علمی آنان امیدوار بود (Lindfors, Minkkinen, Rimpelä & Hotulainen, 2018).

درگیری تحصیلی دربرگیرنده ابعاد درگیری رفتاری، درگیری عاطفی یا هیجانی و درگیری شناختی است. مؤلفه رفتاری به رفتارهای قابل‌مشاهده تحصیلی نظیر تلاش و پایداری هنگام مواجهه با مشکل در

1 . academic engagment

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

حین انجام تکلیف اشاره دارد (Li, Chen & Li, 2020). مؤلفه عاطفی یا هیجانی علاقه‌مندی درونی و عواطف مثبت و منفی نسبت به مطالب و تکالیف تحصیلی بیان می‌کند (Perkmann, Salandra, Tartari, McKelvey & Hughes, 2021) و بعد شناختی به انواع فرایندهای پردازشی برای یادگیری همچون فرایندهای شناختی و فراشناختی اشاره دارد (Gremmen, Van den Berg, Steglich, Veenstra & Dijkstra, 2018). ریو و تسنگ (2011) علاوه بر ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری بعد دیگری تحت عنوان عاملیت مطرح کردند که مراد از آن، مشارکت سازنده‌ی فراگیر در جریان آموزشی است که دریافت می‌کند. پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که اگر بتوان فراگیران را هرچه بیشتر درگیر مسائل تحصیلی و تکالیف یادگیری کرد، بیشتر می‌توان به موفقیت تحصیلی آنان امیدوار بود (Abolmaali, Rashedi & Ajilchi, 2014).

در این راستا، یکی از عوامل برون فردی که می‌تواند بر درگیری و عملکرد تحصیلی اثرگذار باشد و از خانواده نشئت می‌گیرد، تعارض والد- فرزند[1] است (Shams Esfanabad, Kakavand & Torabi, ; Bahrami & Bakhtiarporr, 2017; Dibaji foroshani, Emamipur & Mohammadi, 2007; Ruhland, 2011 Gold & Feld, 1978; Hagmann,1995). تعارض والد- فرزند عبارت است از چالش‌های ارتباطی و تعارضی که در حین رشد و تغییر اعضای خانواده ایجاد می‌شود (Ozmete & Bayoglu, 2009). تعارض والد- فرزند نشانه‌ی وجود خلأ میان والدین و فرزندان آن‌ها است. در این وضعیت ناهمگون والدین نوجوان را ناسازگار می‌دانند و نوجوان هم رفتار والدین خود را قبول ندارد (Javani, Shariatmadar & Farokhi, 2016). خانواده یکی از عوامل مؤثر و اساسی در رفتار افراد است. نفوذ والدین در کودکان و نوجوانان تنها جنبه ارثی و وراثتی ندارد بلکه در آشنایی آن‌ها با زندگی اجتماعی و فرهنگ پذیری وی، خانواده و والدین نقش مؤثری دارند. ساختار و شکل خانواده‌ها، نحوه ارتباط اعضاء هر خانواده با یکدیگر و جامعه‌ای که خانواده در آن زندگی می‌کند در بیشتر موارد همسانی ندارند، بنابراین رفتار و تأثیر خانواده‌ها در افراد متفاوت است. خانواده بر اساس نوع رابطه با فرزندان بیشترین تأثیر را اولاً بر چگونگی شخصیت روانی، اجتماعی و فرهنگی آن‌ها داشته و ثانیاً به‌صورت غیرمستقیم جامعه را متأثر از نوع روابط و فرهنگ خود می‌کند (Shafiabadi & Naseri, 2014). درواقع، تغییرات در خانواده

1 . parent-child conflict

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

به‌مرورزمان فرزندان را تغییر داده و با ورود آن‌ها به عرصه اجتماع، جامعه دگرگون خواهد شد؛ ولی امروزه یکی از مسائل دامن‌گیر جامعه و به‌ویژه آموزش عالی، وجود دانشجویانی است که به هر دلیل دچار مشکلات و تنش‌های خانوادگی هستند؛ بنابراین تعارضات میان والدین و فرزندان که منجر به مخدوش شدن فضای خانه می‌شود، به‌عنوان یک متغیر مهم محیطی به‌طور مستقیم و غیرمستقیم می‌تواند اثرات ویژه‌ای بر رشد عمومی و ابعاد مختلف رفتار نوجوان و جوانان، به‌ویژه در زمینه سلامت روانی، جسمانی و مسائل آموزشی داشته باشد. درواقع می‌توان گفت که بهبود وضعیت تحصیلی دانشجویان در دانشگاه تا حدودی مستلزم خانواده‌ای سالم و روابط میان گروهی مناسب و مؤثر است. ازاین‌رو، تعارضات و مشکلات درون خانواده باعث ایجاد مشکلات و آسیب‌های روانی و رفتاری در دانشجویان می‌شود و درنهایت بر عملکرد تحصیلی فرزند در دانشگاه تأثیر منفی می‌گذارد (Shehni-Yailagh, Azizimehr & Maktabi, 2014).

یکی از متغیرهایی که از تعارض والد- فرزند تأثیر می‌پذیرد (Rezaei, Akbari, Ahmadian & Yarahmadi, 2021) و خود نیز نقش مهمی در تبیین درگیری تحصیلی دارد، دشواری در تنظیم هیجان[1] است (AminAbadi, Khodapanahi & Dehghani, 2011; Glozah, Shahmohammadi & Mokhtari, 2018; & Pevalin, 2014). تجربه هیجان بدون تردید مهم‌ترین جنبه از زندگی روزانه ماست، هیجان‌ها تمایلات موقعیت پاسخ، شامل حالت‌های احساسی، الگوی ادراک، پردازش اطلاعات و واکنش‌های فیزیولوژیکی و تعاملی هستند که در پاسخ به چالش‌های فیزیکی و اجتماعی ویژه رخ می‌دهند (Pollock, McCabe, Southard & Zeigler-Hill, 2016). توانایی تنظیم هیجان‌ها به فرد این امکان را می‌دهد تا برانگیختگی‌ها و تجربه‌های هیجانی را در دو سطح شخصی و میان شخصی مدیریت و تعدیل کند (Tull, Weiss, Adams & Gratz, 2012). تقریباً همه نظریه‌های جدیدی که در حوزه هیجان مطرح‌شده‌اند بر نقش مثبت و انطباقی آن تأکید دارند (Fredrickson, 2001). درعین‌حال با وجود نقش مثبت و سازنده هیجان‌ها در زندگی بشر، بعد دیگری نیز برای آن‌ها متصور است که همان جنبه مخرب هیجان‌ها در زندگی افراد است (Werner & Gross, 2010). اشکال در هشیاری، فهمیدن یا تنظیم هیجان ممکن است با سازگاری تداخل داشته و با دامنه گسترده‌ای از پیامدهای منفی همراه باشد (Gross & Jazaieri, 2014).

1 . difficulties in emotion regulation

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

تنظیم هیجان به معنی توانایی فرد برای درک و قبول احساس خود و همچنین استفاده از راهبردهای مدیریت مناسب برای هیجان‌های ناخوشایند است (Sandhu & Kapoor, 2013). پژوهشگران تعاریف گوناگونی برای تنظیم هیجان ارائه کرده‌اند. برای مثال، ایزنبرگ و موریس (2002) تنظیم هیجانی را دربردارنده فرایند آغاز، نگه‌داری، تنظیم کردن و تغییر دادن شدت یا طول مدت حالت‌های احساسی و هیجانی درونی، انگیزش‌های مرتبط با هیجان و فرایندهای فیزیولوژیکی تعریف می‌کنند. رویزآرندا و همکاران (2010) نیز تنظیم هیجانی را فرایندی می‌دانند که به‌واسطه آن، فرد بر شکلی از هیجانی که در حال حاضر دارد، تأثیر می‌گذارد؛ این فرایند، مشخص می‌کند که فرد هیجان‌های خود را چگونه تجربه و ابراز می‌کند. تنظیم هیجانی، فرایندی واحد و همگون نیست، بلکه از طریق سازوکارهای مختلفی تحقق می‌یابد. برخی پژوهشگران دریافته‌اند که تنظیم هیجانی، مستلزم فعال شدن برخی فرایندهای شناختی است؛ گوناگونی این فرایندهای شناختی، منجر به راهبردهای نظم‌بخشی هیجانی متنوع و جداگانه‌ای می‌شود. یکی از متغیرهایی که امروزه توجه زیادی را از سوی پژوهشگران دریافت کرده است، دشواری در تنظیم هیجان است (Koob, 2017). الگوی دشواری در تنظیم هیجان در یک مفهوم گسترده ازجمله دشواری در شناسایی و توصیف احساسات، تنظیم هیجان و رفتار استفاده می‌شود (Spence & Courbasson, 2012). دشواری در تنظیم هیجان می‌تواند آسیب‌پذیری نسبت به بسیاری از اختلالات روانی را شناسایی کند، درواقع در هر اختلال روانی مشکل در هیجان و تنظیم هیجان وجود دارد (Gross & Jazaieri, 2014). به نظر می‌رسد افرادی که دشواری در تنظیم هیجان دارند، توانایی تنظیم هیجانات متفاوت خود را ندارند و با سطوح بالاتری از رفتارهای نامناسب به کاهش هیجان‌ها می‌پردازند. الگوهای نظری اخیر، تنظیم موفق هیجان را با پیامدهای سلامت، روابط میان فردی، عملکرد شغلی و تحصیلی مرتبط دانسته‌اند (Mayer, Salovey & Caruso, 2004).

نتایج پژوهش کومر و ماتاناه (2018) نیز حاکی از آن است که شیوه‌های حل تعارض والدین می‌تواند در فرزندان احساسات منفی ایجاد کند. یافته‌های تحقیق ساندرس و همکاران (2004) نشان داد مشکل در فرایندهای خانواده و سبک‌های نامناسب تربیتی پدر و مادر با دشواری در تنظیم هیجانی رابطهٔ معناداری دارد. رضایی و همکاران (2021) در پژوهشی نشان دادند که تعارضات والد-فرزندی و مشکلات فرایندهای خانواده با تأکید بر نقش میانجی دشواری‌های تنظیم هیجان قدرت تبیین مشکلات

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

رفتاری نوجوانان را دارند و می‌توان با کاهش آن‌ها بستری برای بهبود مشکلات رفتاری نوجوانان فراهم کرد؛ همچنین هر سه متغیر مذکور زمینه را برای بروز مشکلات رفتاری نوجوانان فراهم می‌کنند. امین‌آبادی و همکاران (2011) به بررسی نقش میانجی تنظیم هیجان شناختی در ادراک نوجوانان از ابعاد سبک‌های فرزندپروری و موفقیت تحصیلی آن‌ها پرداخت که یکی از نتایج پژوهش آنان حاکی از آن بود که میان راهبردهای غیر انطباقی سرزنش دیگران با موفقیت تحصیلی دیده نشد و یا در تحقیق دیگری که توسط گلوزا و پاولین (2014) در زمینه رابطه میان تنظیم هیجان و موفقیت تحصیلی انجام گرفت نتایج حاکی از رابطه منفی میان انتخاب و استفاده از راهبردهای غیر انطباقی و عملکرد شناختی بود.

با استناد به شواهد پژوهشی موجود، اهمیت تأثیرگذاری متغیرهایی چون تعارض والد- فرزند و دشواری در تنظیم هیجان بر درگیری تحصیلی استنباط می‌شود، ولی این شواهد مقدماتی هستند؛ انسجام و هماهنگی لازم را برای نتیجه‌گیری ندارند؛ و مجموعه این عوامل با هم و در تعامل با یکدیگر موردبررسی قرار نگرفته‌اند. به همین جهت در پژوهش حاضر، این سه دسته عوامل با هم در نظر گرفته می‌شوند که روابط مستقیم و غیرمستقیم آن‌ها با درگیری تحصیلی بررسی می‌شود؛ بنابراین این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا دشواری در تنظیم هیجان در رابطه‌ی میان تعارض والد- فرزند با درگیری تحصیلی نقش میانجی دارد؟

روش

روش پژوهش بر اساس هدف کاربردی و برحسب گردآوری اطلاعات و یافته‌ها از نوع توصیفی- همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه لرستان است که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ مشغول به تحصیل بودند. طبق آماری که از طریق دانشگاه لرستان در اختیار این پژوهش قرار گرفت، تعداد تقریباً ۷۵۰۰ دانشجو در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل هستند. با توجه به اینکه بر اساس قاعده سرانگشتی کلاین (2015) حجم نمونه برابر ۲۴۰ نفر تعیین گردید. (برای جلوگیری از ریزش حجم نمونه تعداد ۲۶۰ پرسشنامه توزیع گردید). روش نمونه‌گیری با توجه به شیوع کرونا به‌صورت غیر احتمالی و پرسشنامه آنلاین بود.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]
[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

ابزارها

پرسش‌نامه ارزیابی رابطه والد- فرزند[1]: برای اندازه‌گیری متغیر تعارضات نوجوانان و والدین از پرسش‌نامه تعارض والدین و نوجوانان فاین و همکاران (1983) استفاده شد. این ابزار دارای ۱۵ سؤال است که سه شیوه حل تعارض یعنی استدلال، پرخاشگری کلامی و پرخاشگری فیزیکی را می‌سنجد. سؤالات پرسش‌نامه دارای شش گزینه (هرگز=۰ بیش از یک‌بار در ماه=۵) هستند که میزان بروز رفتار در هر پرسش را نشان می‌دهند. پنج سؤال اول پرسش‌نامه، استدلال؛ پنج سؤال دوم، پرخاشگری کلامی؛ پنج سؤال سوم، پرخاشگری فیزیکی را می‌سنجند. دامنه نمرات برای کل آزمون میان ۱۵ تا ۷۵ است که نمره ۱۵ نشان‌دهنده عدم تعارض و نمره ۷۵ نشان‌دهنده بیشترین تعارض است. این مقیاس در پژوهش فاین و همکاران (1983) در ارتباط با ۲۴۱ دانشجو (۱۰۰ نفر مرد و ۱۴۱ نفر زن) با ضریب آلفای ۰/۸۹ تا ۰/۹۴ برای خرده مقیاس‌های مربوط به پدر، ضرایب آلفای ۰/۶۱ تا ۰/۹۴ برای خرده مقیاس‌های مربوط به مادر و نیز آلفای کلی ۰/۹۶، از همسانی درونی عالی سؤالات برخوردار است. این پرسش‌نامه در ایران توسط زابلی و همکاران (2004) در مورد ۴۶ نفر اجرا گردیده و اعتبار آن برای کل آزمون ۰/۷۴ و برای خرده مقیاس‌های استدلال ۰/۵۸، پرخاشگری کلامی ۰/۶۵ و پرخاشگری فیزیکی ۰/۸۲ گزارش‌شده است. علاوه بر این، در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های استدلال، پرخاشگری کلامی و پرخاشگری فیزیکی به ترتیب معادل ۰/۷۸، ۰/۷۶ و ۰/۸۱ و برای کل پرسش‌نامه برابر با ۰/۹۴ به دست آمد که نشان‌دهنده اعتبار مناسب پرسش‌نامه است.

مقیاس درگیری تحصیلی ریو و تسینگ[2]**:** برای ارزیابی جنبه‌های درگیری دانشجویان (درگیری رفتاری، درگیری عاطفی، درگیری شناختی، درگیری عاملیت)، از پرسشنامه ریو و تسینگ (2011) استفاده شد. در نسخه اصلی، برای تکمیل آن، پاسخگو باید هر گویه را بخواند و سپس میزان انطباق وضعیت فعلی خود را بر روی یک طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از یک (به معنای هرگز یا تقریباً هرگز) تا ۵ (به معنای همیشه یا تقریباً همیشه) مشخص سازد. درگیری عاملیت به‌وسیله ۵ ماده، درگیری رفتاری به‌وسیله‌ی ۵ ماده، درگیری عاطفی به‌وسیله‌ی ۴ ماده و درگیری شناختی به‌وسیله‌ی ۸ ماده سنجیده می‌شود. یک نمونه از ماده‌های درگیری عاملیت

1 . parent–child relationship scale (**PCRS**)
2 . academic engagement scale (AES)

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]
[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

«در طی کلاس سؤالاتی می‌پرسم»؛ یک نمونه از ماده‌های درگیری رفتاری «سر کلاس توجه می‌کنم»، یک نمونه از ماده‌های درگیری عاطفی «کلاس برای من جالب است» و یک نمونه از ماده‌های درگیری شناختی، «قبل از آغاز مطالعه به این فکر می‌کنم که چه کاری باید انجام دهم»، قابل‌ذکر است. برای هر پاسخگو در هر یک از جنبه‌های درگیری که در قالب خرده آزمون‌هایی شامل تعداد متفاوتی مطرح‌شده‌اند؛ نمره جداگانه‌ای محاسبه می‌شود. علاوه بر این، حاصل جمع نمرات هر فرد درمجموع ۲۲ ماده نیز یک نمره کلی برای او به دست می‌دهد که نشانگر میزان کلی درگیری تحصیلی فرد است. بدین‌سان دامنه نمره محتمل برای هر فرد میان ۲۲ تا ۱۱۰ خواهد بود. شاخص پایایی و روایی این آزمون در حد بالا و قابل‌قبول گزارش‌شده است. در مطالعه ریو و تسینگ (2011)، روایی عاملی این پرسشنامه در سطح رضایت‌بخشی گزارش‌شده است و ساختار عاملی این پرسشنامه مورد تأیید قرارگرفته است. همچنین، پایایی درگیری عاملیت ۰/۸۲، درگیری رفتاری، ۰/۹۴، درگیری شناختی ۰/۸۸ و درگیری عاطفی ۰/۷۸ به‌دست‌آمده است. در داخل کشور، حاجی علیزاده و همکاران (2017) روایی و پایایی این ابزار را مناسب گزارش کردند. علاوه بر این، در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های درگیری رفتاری، شناختی، عاطفی و عاملیت به ترتیب معادل ۰/۸۸، ۰/۸۶، ۰/۸۹ و ۰/۹۰ و برای کل پرسش‌نامه برابر با ۰/۹۳ به دست آمد که نشان‌دهنده اعتبار مناسب پرسش‌نامه است.

مقیاس دشواری در تنظیم هیجان- فرم کوتاه[1]: مقیاس دشواری در تنظیم هیجانی-فرم کوتاه (DERS-) توسط بجوربرگ و همکاران (2016) طراحی و اعتباریابی شده است. این مقیاس دارای ۱۶ سؤال و ۵ عامل است (کمبود یا فقدان وضوح هیجانی، سؤالات ۱ و ۲، دشواری در درگیری در رفتارهای معطوف به هدف، سؤالات ۳، ۷ و ۱۵، دشواری در کنترل رفتار تکانشی، سؤالات ۴، ۸، ۱۱، دسترسی محدود به راهبردهای تنظیم هیجانی مؤثر، سؤالات ۵، ۶، ۱۲، ۱۴ و ۱۶، پاسخ هیجانی پذیرفته‌نشده، سؤالات ۹، ۱۰ و ۱۳). شیوه نمره‌گذاری این مقیاس به‌صورت طیف لیکرتی ۶ درجه‌ای است (۱=تقریباً هرگز تا ۶=تقریباً همیشه). نمره کل دشواری در تنظیم هیجان از جمع همه سؤالات به دست می‌آید و نمرات بالاتر به معنای دشواری در تنظیم هیجانی بیشتر است. نتیجه پژوهش بجوربرگ و همکاران (2016) نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۴ است. نتایج حاصل از بررسی روایی و پایایی DERS-16 در ایران توسط فلاحی و همکاران (2021) داد که این

1 . diffiiculties in emotion regulationScale- short form (DERS-16)

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

پرسش‌نامه از پنج زیرمقیاس تشکیل‌شده و میزان ضریب آلفای کرونباخ زیرمقیاس فقدان وضوح ۰/۷۷، برای عامل رفتارهای معطوف ۰/۶۸، برای کنترل تکانشی ۰/۷۰، دسترسی محدود به راهبردها ۰/۷۴، پاسخ هیجانی پذیرفته‌نشده ۰/۷۱ و کل مقیاس ۰/۹۱ به دست آمد. تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که عامل اول، دوم، سوم و چهارم و پنجم به ترتیب تبیین‌گر ۱۹/۵۹، ۱۴/۴۰، ۱۱/۳۹ و ۱۰/۵۲ و ۹/۳۱ درصد از واریانس و هر پنج عامل روی‌هم‌رفته ۶۵/۲۱ از واریانس کل مقیاس را به خود اختصاص داده‌اند. هم‌چنین، یافته‌های تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که داده‌ها با یک مدل پنج عاملی برازش مناسب دارد. نتایج بررسی روایی همگرایی DERS-16 با پرسش‌نامه پنج عاملی شخصیت- فرم کوتاه نشان از روایی مناسب آن بود. علاوه بر این، در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های فقدان وضوح ۰/۷۶، برای عامل رفتارهای معطوف ۰/۷۱، برای کنترل تکانشی ۰/۶۸، دسترسی محدود به راهبردها ۰/۷۶، پاسخ هیجانی پذیرفته‌نشده ۰/۷۳ و کل مقیاس ۰/۹۰ به دست آمد که نشان‌دهنده اعتبار مناسب پرسش‌نامه است.

شیوه‌ی اجرا پژوهش

پرسش‌نامه‌ها از طریق واتس‌اپ[1] در گروه‌های واتس‌اپ که دانشجویان در ایام آموزش مجازی به‌عنوان مکمل سامانه مدیریت یادگیری الکترونیکی برای هر درس تشکیل داده بودند، به اشتراک گذاشته شد. پس از پالایش اولیه داده‌ها و حذف نمونه‌های مخدوش و ناقص شامل داده‌های مفقودی، درنهایت ۲۴۰ نفر تجزیه‌وتحلیل شد. برای تحلیل آماری داده‌ها، از روش‌های تحلیل توصیفی و استنباطی استفاده شد. برای به دست آوردن شاخص‌های توصیفی و بررسی همبستگی دوبه‌دوی متغیرهای پژوهش از روش همبستگی پیرسون با نرم‌افزار بسته آماری برای علوم اجتماعی[2] SPSS-۲۲ و برای بررسی برازندگی مدل از روش تحلیل مسیر با نرم‌افزار آموس[3] AMOS-۲۴ استفاده‌شده است. همچنین برای بررسی روابط غیرمستقیم مسیرها از روش بوت استراپ[4] استفاده شد.

یافته‌ها

1 . WhatsApp
2. statistics package for the social sciences
3. analysis of moment structures
4. bootstrap

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]
[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

متغیرهای حاضر در این پژوهش مشتمل بر درگیری تحصیلی به‌عنوان متغیر درون‌زاد، دشواری در تنظیم هیجان به‌عنوان متغیر واسطه‌ای و تعارض والد- فرزند به‌عنوان متغیر برون‌زاد پژوهش بودند. همان‌طور که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود ۵۶/۲۵ درصد دانشجویان دختر و ۴۳/۷۵ درصد پسر بودند.

جدول ۱ توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان برحسب جنسیت

جنسیت	دختر	پسر	جمع
تعداد	۱۳۵	۱۰۵	۲۴۰
درصد	۵۶/۲۵	۴۳/۷۵	۱۰۰

در جدول ۲ میانگین، انحراف استاندارد، کجی، کشیدگی و ضرایب همبستگی میان متغیرهای پژوهش ارائه‌شده است. چنانچه از جدول ۲ مشاهده می‌شود، رابطه میان همه‌ی متغیرها معنی‌دار می‌باشند ($p < ۰/۰۱$).

جدول ۲؛ میانگین، انحراف استاندارد، کجی، کشیدگی و ضرایب هم‌بستگی میان متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳
۱. تعارض والد-فرزند	۱		
۲. دشواری در تنظیم هیجان	۰/۴۳**	۱	
۳. درگیری تحصیلی	-۰/۱۹**	-۰/۲۷**	۱
میانگین	۱/۳۴	۲/۹۵	۳/۴۷
انحراف استاندارد	۰/۹۶	۱/۱۶	۰/۶۹
کجی	۰/۹۶	۰/۲۹	-۰/۳۹
کشیدگی	۱/۲۶	-۰/۴۵	۱/۳۹

**p< ۰/۰۱

برای آزمون مدل فرضی، چند مفروضه اصلی معادلات ساختاری شامل داده‌های مفقودی، نرمال بودن و هم‌خطی چندگانه موردبررسی قرار گرفتند. پیش‌فرض‌های معادلات ساختاری نشان داد که متغیرهای پژوهش همگی دارای قدر مطلق ضریب کجی کوچک‌تر از ۲ و قدر

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

مطلق ضریب کشیدگی کوچک‌تر از ۱۰ هستند و داده‌ها تابع توزیع نرمال می‌باشند. هیچ‌یک از متغیرهای برون‌زا دارای هم‌بستگی بالای ۰/۸ نبود و شاخص تحمل برای همه متغیرهای پیش‌بین کوچک‌تر از ۰/۵۹ و شاخص تورم واریانس کوچک‌تر از ۱/۹۵ به دست آمد؛ لذا مفروضه‌های معادلات ساختاری برقرار است. ازاین‌رو می‌توان از معادلات ساختاری برای آزمون مدل تحقیق استفاده کرد.

مدل پیشنهادی اولیه دارای برازش در برخی از شاخص‌ها نبود. براین اساس، تعدیل‌هایی بر اساس مبانی نظری و تجربی صورت گرفت. به‌طوری‌که میان خرده مؤلفه‌های دشواری در تنظیم هیجان روابط دوطرفه برقرار شد.

شاخص‌های برازندگی مدل پیشنهادی و مدل اصلاح‌شده نهایی در جدول ۳ ارائه‌شده است. نتایج مندرج در جدول ۳ حاکی از آن است که همه‌ی شاخص‌ها در حد مطلوب گزارش‌شده‌اند و مدل نهایی با داده‌ها برازش مطلوب دارد. ازاین‌رو، با توجه به شاخص‌های برازش می‌شود استنباط کرد فرضیه اصلی پژوهش که درباره برازش مدل مفهومی بوده با تعدیل‌های در نظر گرفته‌شده، موردپذیرش واقع می‌شود.

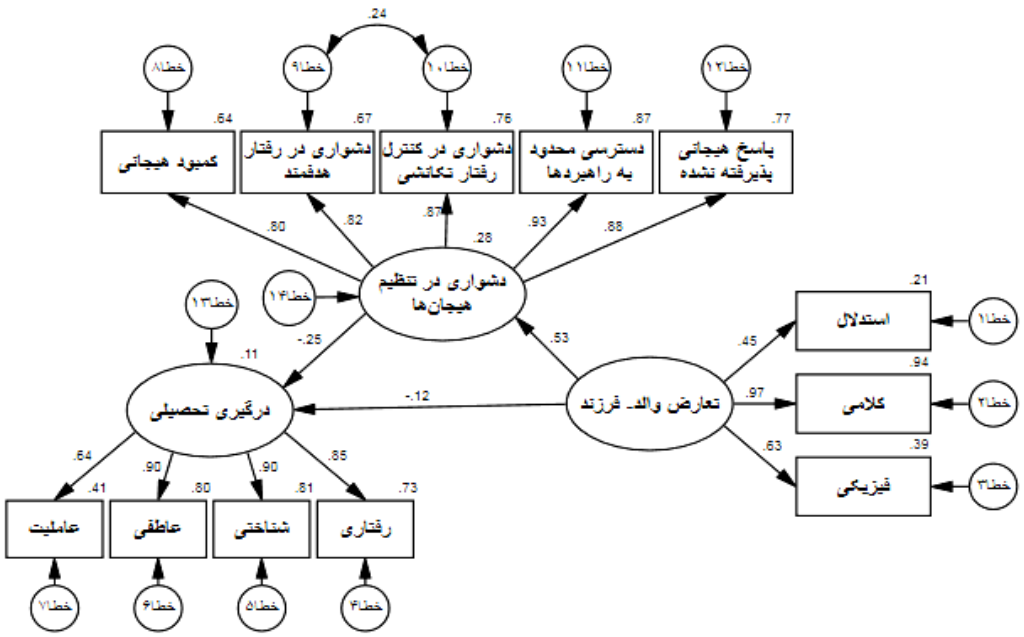
جدول ۳ شاخص‌های برازندگی مدل‌های پیشنهادی و اصلاح‌شده

شاخص	χ^2	df	P	χ^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI	NFI	IFI	TLI
مدل پیشنهادی	۱۴۰/۴۳	۵۱	۰/۰۰۱	۲/۷۵	۰/۰۹	۰/۹۱	۰/۸۷	۰/۹۵	۰/۹۳	۰/۹۵	۰/۹۴
مدل اصلاح‌شده	۱۳۰/۸۹	۵۰	۰/۰۰۱	۲/۶۱	۰/۰۸	۰/۹۲	۰/۸۸	۰/۹۶	۰/۹۴	۰/۹۶	۰/۹۵
مقدار مطلوب	-	-	>۰/۰۵	<۳	<۰/۸	۰/۹۰ >	۰/۸۵ >	۰/۹۰ >	۰/۹۰ >	۰/۹۰ >	۰/۹۰ >

مدل اصلاح‌شده نهایی در حالت ضرایب استاندارد، در شکل ۱ نشان داده‌شده است.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

شکل ۱ مدل اصلاح‌شده نهایی تأثیر تعارض والد- فرزند بر درگیری تحصیلی با میانجی‌گری دشواری در تنظیم هیجان

همان‌طور که در شکل ۱ مشاهده می‌شود تعارض والد- فرزند بر دشواری در تنظیم هیجان (β =۰/۵۱ ،P=۰/۰۰۱) دارای اثر معنی‌دار؛ ولی بر درگیری تحصیلی اثر معنی‌داری نداشت. همچنین دشواری در تنظیم هیجان بر درگیری تحصیلی (β =-۰/۲۵ ،P=۰/۰۰۲) اثر معنی‌داری داشت.

جدول ۴ نتایج حاصل از روش بوت استراپ را برای روابط واسطه‌ای نشان می‌دهد. نتایج غیرمستقیم مدل پژوهش نشان داد که تعارض والد- کودک از طریق میانجی‌گری دشواری در تنظیم هیجان اثر غیرمستقیم بر درگیری تحصیلی دارد؛ زیرا نتایج آزمون بوت استروپ برای اثر غیرمستقیم نشان داد که حد پایین و حد بالای این ضریب مسیر، صفر را دربر نمی‌گیرد ۰/۱۳- (۰/۰۰۱- ~ ۰/۲۵- :۹۵ درصد CI).

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

جدول ۴: ضریب مسیر غیرمستقیم مدل نهایی درگیری تحصیلی با استفاده از روش بوت‌استراپ

متغیر پیش بینی	مسیر: متغیر واسطه	مسیر: متغیر ملاک	β	فاصله اطمینان ۹۵٪: حد بالا	فاصله اطمینان ۹۵٪: حد پایین	سطح معنی‌داری
تعارض والد- فرزند	دشواری در تنظیم هیجان	درگیری تحصیلی	-۰/۱۳	-۰/۰۰۱	-۰/۲۵	۰/۰۴۷

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به اهمیت تحصیلات دانشگاهی و تقاضای روزافزون از دانشگاه‌ها برای ارتقای کیفیت آموزشی و بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان، محققان آموزش دانشگاهی به دنبال مطالعه و بررسی متغیرهای مرتبط با موفقیت تحصیلی و راهبردهای مؤثر برای برخورد با نیازهای تحصیلی و روانی- اجتماعی دانشجویان هستند (Mohebi Nooredinvand, Shehni Yeilagh & Sharifi, 2014). همچنین امروزه نظام‌های آموزشی، با تغییر و تحولات زیادی روبرو هستند که در این میان دانشگاه‌ها سعی دارند آموزش‌های خود را مطابق با نیازهای دانشجویان و جامعه ارائه دهند. ایجاد انگیزه در دانشجویان، طوری که بتوانند در تحصیلات موفق باشند یکی از چالش‌های مهم در زمینه ارتقای کیفیت آموزش است (Rothstein, 2010). یکی از مهم‌ترین شاخص‌های نشان‌دهنده کیفیت آموزش و پیشرفت تحصیلی، درگیری تحصیلی دانشجویان است (Van Uden, Ritzen & Pieters, 2014)؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف، تدوین مدل درگیری تحصیلی دانشجویان بر اساس تعارض والد- فرزند با میانجی‌گری دشواری در تنظیم هیجان صورت پذیرفت.

برخلاف انتظار تعارض والد- فرزند بر درگیری تحصیلی اثر علی و مستقیم نداشت. این یافته با نتایج پژوهش‌های راهلاند و همکاران، (1978)، هاگمن، (1995)، بهرامی و بختیارپور (2017)، شمس‌اسفندآباد و همکاران (2011) و دیباجی فروشانی و همکاران (2007) ناهمسو بود. شاید بتوان یکی از دلایل آن را شیوه اندازه‌گیری تعارض والد- فرزند دانست. ازآنجاکه در این پژوهش مبنای تعارض والد- فرزند پاسخ‌های دانشجویان به گویه‌های مقیاس تعارض والد- فرزند بوده و نه موقعیت زندگی خانوادگی، این امکان وجود دارد که خطای خوب‌نمایی اجتماعی بر نتایج اثر گذاشته باشد؛ بنابراین یکی از تبیین‌های این یافته می‌تواند به نوع سنجش متغیر و ابزار آن باشد. تبیین دیگر این است که رابطهٔ میان این دو متغیر می‌تواند به واسطهٔ

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]
[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

متغیرهای دیگری مانند ویژگی‌های شخصیتی، احساس تنهایی، استرس‌های تحصیلی، شیوع ویروس کرونا و غیره تحت تاثیر قرار گیرد.

تعارض والد- فرزند بر دشواری در تنظیم هیجان اثر علی و مستقیم داشت. این یافته با نتایج پژوهش‌های رضایی و همکاران (2021)، کومر و ماتاناه (2018)، ساندرس و همکاران (2004) و ایزنبرگ و همکاران (2000) همسو بود. میان تعارض والدین با فرزندان و هیجانات منفی و مشکلات رفتاری در آن‌ها رابطهٔ دوسویه‌ای وجود دارد؛ بدین معنا که افزایش تعارضات منجر به بیشتر شدن هیجانات منفی می‌شود (Sanders & et al., 2004). عوامل متعددی در بروز بدتنظیمی هیجانی دخالت دارند که از میان این دسته از عوامل زیستی، روانی و اجتماعی، عواملی که ریشه در مسائل و مشکلات خانوادگی دارند از اهمیت بسزایی بهره‌مند هستند، چراکه خانواده، اولین پایه‌گذار شخصیت، ارزش‌ها و معیارهای فکری است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و سبک زندگی و آینده فرد دارد و سلامت روان تا حدود زیادی در گرو آن است. از آنجایی که در خانواده‌هایی که تعارض‌ها شدیدی وجود دارد، الگوهای شناختی نادرست دیگری نظیر عقاید خشک و انعطاف‌ناپذیر که جلوی تصمیم‌گیری‌های دموکراتیک را می‌گیرد و تفسیر منفی از وقایع مشاهده می‌شود که به نوبهٔ خود، باعث بروز عواطف خشونت‌آمیز می‌شود (Asadi, Javidi & Ghasemi, 2015). در نتیجه فرزندان وقتی با درگیری‌های مداوم با والدین مواجه می‌شوند، اغلب احساس درماندگی می‌کنند که به بروز نشانه‌های افسردگی نظیر درماندگی، سرزنش خود، ناراحتی، نگرانی و همچنین نشانه‌های اضطراب منجر می‌شود. فرزندان به دلیل میل به استقلال و احساس بزرگ شدن اغلب در مقابل والدین جبهه‌گیری می کنند، والدین هم به دلیل نگران بودن و شاید ناآشنا بودن با طرز برخورد صحیح با فرزندان در این دوره باعث به وجود آمدن درگیری‌های مداوم و زیاد میان خود و فرزندان می‌شوند؛ بنابراین، هرچه تعارضات میان آن‌ها بیشتر باشد مشکلات تنظیم هیجان بیشتر می‌شود.

دشواری در تنظیم هیجان بر درگیری تحصیلی اثر علی و مستقیم داشت. این یافته با نتایج پژوهش‌های گلوزا و پاولین (2014)، شامحمدی و مختاری (2017) و امین‌آبادی و همکاران (2011) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت افرادی که در تنظیم درست هیجانات خود مشکل دارند، معمولاً بیشتر ذهن و فکر آن‌ها مشغول می‌شود و نمی‌توانند آن‌ها را کنترل و مدیریت کنند و چون توانایی کنترل آن‌ها پایین است در

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

هنگام مطالعه و یا هر آنچه که مربوط به خواندن مطالب درسی است احساس هیجانی خوبی نشان نمی‌دهند و بنابراین درگیری تحصیلی آن‌ها پایین می‌آید.

نتایج غیرمستقیم مدل نشان داد که تعارض والد- کودک با میانجی‌گری دشواری در تنظیم هیجان اثر غیرمستقیم بر درگیری تحصیلی دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های نتایج پژوهش کومر و ماتاناه (2018)، گلوزا و پاولین (2014)، راهلاند و همکاران، (1978)، شامحمدی و مختاری (2017)، بهرامی و بختیارپور (2017) و امین‌آبادی و همکاران (2011) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت، تعارض والد- فرزند می‌تواند رابطه فرزند و والد را تیره کند و همین موضوع باعث می‌شود که فرزند ترجیح دهد کمتر در معرض دید والدین قرار گیرد و زمان‌های بیشتری را در اتاق خود بگذراند؛ زیرا او نسبت به والد خود احساس صمیمیت و اعتماد را ندارد. اگر باورهای والدینی که با فرزند خود دارای تعارض هستند، موجب شود که آنان سعی کنند رفتارها و بازخوردهای فرزندان‌شان را مطابق با معیارهای خود مهار و ارزیابی کنند، این موضوع باعث می‌شود روابط آن‌ها مخدوش شود. این نوع مهارگری و ترس ناشی از آن، به فرزندان اجازه نمی‌دهد که احساسات خود را آزادانه بروز دهند و از طرفی نیز عواطف و احساساتی هم که از والدین دریافت می‌شود، مهار شده و محدود است و آنان شرایطی برای دریافت و ابراز آزادانه هیجانات، احساسات و عواطف ندارند و چنین مسئله‌ای مانع ایجاد روابط مثبت و سازش‌یافته میان والد و فرزند می‌شود (Asher, Hymel & Renshaw, 1984)؛ که این امر می‌تواند باعث بدتنظیمی هیجانی در دانشجویان شود. این در حالی است که تنظیم هیجانی زمینه‌ای را برای جوانان فراهم می‌آورد تا با تجربیات درونی خودشان ارتباط سازنده‌ای برقرار کنند و در مقابل این تجربیات پذیرا و گشوده عمل نمایند (Poursharifi, Babapour, Aliloo, Khanjani & Zeinali, 2021)؛ در حالی که هر چه تنظیم هیجانی مشکل‌تر و دشوارتر باشد، جوانان در برخورد با مشکلات و تجربیات ناخوشایند به‌صورت غیرمنطقی و فاجعه‌بار عمل می‌کنند؛ این امر باعث بروز مشکلات رفتاری در آن‌ها می‌شود و واکنش‌های شدیدی ازجمله پرخاشگری و برون‌ریزی‌های نامناسب را به‌همراه خواهد داشت (Wiley, Siperstein, Forness & Brigham, 2010). در این راستا آنچه بر تنظیم هیجانی مؤثر خواهد بود، اوضاع حاکم بر خانواده مانند مدیریت تعارضات موجود و فرایندهای شکل‌گرفته در بستر خانواده است؛ به‌طوری‌که فرایندهای خانواده الگویی از پویایی‌های را در موقعیت‌های مختلف نمایان می‌کند؛ این الگو دربرگیرنده مفاهیم اساسی در خانواده است و شامل مهارت‌های مقابله‌ای، انعطاف‌پذیری،

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

مهارت‌های حل مسئله و تصمیم‌گیری و مهارتهای ارتباط می‌شود (Shaffer & Kipp, 2010). این مؤلفه‌ها در مسیر زندگی پایه و اساس هر خانواده‌ای را شکل می‌دهد و بستری را برای رشد و شکوفایی خانواده و همچنین کمک به گذر خانواده از شرایط دشوار فراهم می‌کند. اگر فرایندهای خانواده در مسیر درستی قرار بگیرند، آنگاه بستری برای تنظیم هیجانات و رشد و شکوفایی اعضای خانواده فراهم می‌شود. درصورتی‌که فرایندهای خانواده و عملکرد آن دچار مشکل شوند، خانواده به باتلاقی برای بروز انواع هیجانات منفی تبدیل می‌شود و هر کدام از اعضای خانواده درگیر این باتلاق می‌شوند (Younesi Sinaki & Dolatshahee, 2019). در این میان تنظیم هیجانات برای جوانان بسی سخت‌تر و دشواتر خواهد بود.

علاوه بر فرایندهای خانواده که در تنظیم هیجانات در طول زمان نقش اساسی دارند، مدیریت تعارضات والد- فرزندی در موقعیت‌هایی که تنش در ارتباطات نمایان می‌شود نیز می‌تواند بر تنظیم هیجانی مؤثر باشد (Yaacob, Osman & Bachok, 2014). نبود مدیریت مناسب تعارضات در موقعیت‌های پرتنش، برون‌ریزی‌های هیجانی نامناسب به‌صورت پرخاشگری و رفتارهای غیرمنطقی را به دنبال دارد؛ آن‌گاه تعارضات در داخل خانواده به شکل انفجار و هیجانات منفی تبدیل می‌شود و همهٔ اعضای خانواده را در خودش درگیر می‌کند (Wiley & et al., 2010). این زمانی است که مشکلات رفتاری مخصوصاً در جوانان به وجود می‌آید؛ بنابراین فرایندهای خانواده و مدیریت تعارضات والد- فرزندی در دشواری تنظیم هیجانات مؤثر است و دشواری تنظیم هیجانات بر مسائل تحصیلی جوانان تأثیر خواهد گذاشت.

یکی از مهمترین محدودیت‌های این پژوهش انجام آن بر روی دانشجویان مقطع کارشناسی بود. همچنین اجرای میدانی آن در دوران شیوع کرونا ویروس و به‌صورت آنلاین بوده است که این امر تنها افرادی را قادر به شرکت در پژوهش و پاسخگویی به سؤالات می‌کرده است که به اینترنت دسترسی داشته‌اند. محدودیت دیگر وجود پرسش‌های مستقیم در مورد تعارض والد- فرزند بود که این سؤالات با توجه به بار ارزشی که دارند ممکن است باعث خوب نمایی اجتماعی شود و افراد صادقانه جواب ندهند که این محدودیت‌ها نیز می‌تواند خارج از اختیار پژوهشگر محسوب شوند. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده پیشنهاد می‌شود که مسئولان آموزش عالی برای بهبود دشواری در تنظیم هیجان به آثار و پیامدهای تعارض والد- فرزند توجه کرده و بر اساس آن‌ها برنامه‌هایی برای بهبود بدتنظیمی هیجانی، طراحی و اجرا کنند. همچنین به روان‌شناسان و مشاوران پیشنهاد می‌شود که ضمن آگاهی از پیامدهای تعارض والد- فرزند، باید جلسات

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

آموزشی، خانواده‌ها را از آثار و پیامدهای شدید، مخرب و طولانی مدت آن‌ها آگاه کنند و به خانواده‌ها شیوه‌های صحیح والدگری را آموزش دهند تا از این طریق احتمال شکل‌گیری بدتنظیمی هیجانی کاهش یافته و احتمال شکل‌گیری هیجان‌های سازش یافته افزایش یابد که نتیجه این امر می‌تواند افزایش، درگیری تحصیلی باشد.

اخلاق پژوهش

برای رعایت ملاحظات اخلاقی، عنوان پژوهش به شرکت‌کنندگان توضیح داده شد و به محرمانه ماندن اطلاعات اطمینان داده شد. برای محرمانه ماندن اطلاعات، اسامی افراد خواسته نشد. از آنجایی که داده‌ها به‌صورت پرسشنامه آنلاین فراهم شد، در نتیجه به‌گونه‌ای بود که محققان نیز اسامی افراد و این‌که پاسخ پرسش‌ها متعلق به چه شخص خاصی است را نمی‌دانستند.

منابع مالی

پژوهش حاضر از هیچ مؤسسه و نهادی حمایت مالی دریافت نکرده و کلیه هزینه‌ها در طول فرآیند اجرای پژوهش بر عهده پژوهشگران بوده است.

دسترسی به مواد و داده‌ها

در این پژوهش از سه پرسش‌نامه ارزیابی رابطه والد- فرزند، مقیاس دشواری در تنظیم هیجان-فرم کوتاه و مقیاس درگیری تحصیلی ریو و تسینگ استفاده شد. این پرسشنامه‌ها به آسانی در دسترس محققان قرار دارد.

تأیید اخلاقی و رضایت مشارکت‌کنندگان

در این مطالعه، علاوه بر نوشتن راهنما در ابتدای پرسشنامه، هدف از پژوهش برای شرکت‌کنندگان در پژوهش توضیح داده‌شده است. سپس آن‌ها فرم رضایت از شرکت در پژوهش را تکمیل کردند.

رضایت برای انتشار

نویسندگان از انتشار این مقاله خشنودی کامل دارند.

تضاد منافع

نویسندگان اذعان دارند که در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافعی وجود ندارد.

سپاسگزاری

نویسندگان مراتب تشکر خود را از دانشجویانی که در جمع‌آوری اطلاعات نقش داشته‌اند، اعلام می‌دارند.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

References

Abolmaali, K., Rashedi, M., & Ajilchi, B. (2014). Explanation of academic achievement based on personality characteristics psycho-social climate of the classroom and students' academic engagement in mathematics. *Open Journal of Applied Sciences, 4 (5), 225-233*. DOI:10.4236/ojapps.2014.45022

AminAbadi, Z., Khodapanahi, M.K., & Dehghani, M. (2011). Examining the mediating role of cognitive emotion regulation in the relationship between perceived parenting style dimensions and academic achievement. *International Journal of Behavioral Sciences*, *5*(2), 109-117. https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=138151

Asadi, E., Javidi, H. A., & Ghasemi, N. (2015). The relationship between adolescent-parent conflict, and resiliency with adolescent psychological problems Second and third level education in four areas of the city Shiraz. *Journal of Psychological Studies*, *11*(1), 75-96. 10.22051/PSY.2015.1794

Asher, S. R., Hymel, S., & Renshaw, P. D. (1984). Loneliness in children. *Child development*, 1456-1464. https://doi.org/10.2307/1130015

Azadian Bojnordi, M., Bakhtiarpour, S., Makvandi, B., & Ahteshamzadeh, P. (2019). Considering the Mediating Role of Academic Achievement Anxiety in Relationship between parental psychological control and academic engagement in Applicants for university entry. *Counseling Culture and Psychotherapy*, *10*(40), 113-132. 10.22054/QCCPC.2019.46236.2210

Bahrami, S., & Bakhtiarporr, S. (2017). The relationship between parent-child conflict and family emotional conditions with academic performance in the first period high school students in Karun City. Journal of Social Psychology, 5 (43), 45-53. https://journals.iau.ir/article_533246.html

Bjureberg, J., Ljótsson, B., Tull, M. T., Hedman, E., Sahlin, H., Lundh, L.-G., . . . Gumpert, C. H. (2016). Development and validation of a brief version of the difficulties in emotion regulation scale: the DERS-16. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment, 38*(2), 284-296. https://doi.org/10.1007/s10862-015-9514-x

Coleman, J. S. (2018). Parents, their children, and schools. New York: Taylor & Francis. (Google Scholar)

Datu, J. A. D., & King, R. B. (2018). Subjective well-being is reciprocally associated with academic engagement: A two-wave longitudinal study. *Journal of School Psychology, 69*, 100-110. https://doi.org/10.1016/j.jsp.2018.05.007

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

Dibaji foroshani, F. S., Emamipur, S., & Mohammadi, Gh. (2007). The relationship between marital satisfaction and parents' conflict resolution strategies with children's academic progress. Psychological Research Quarterly, 1(1), 57-68. https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=150881.

Eisenberg, N., & Morris, A. S. (2002). *Children's emotion-related regulation.* In R Kail Ed., Advanced in Child Development and Behavior. Amsterdam: Academic Press; 30, 189-229. https://psycnet.apa.org/record/2003-02423-005

Eisenberg, N., Fabes, R. A., Guthrie, I. K., & Reiser, M. (2000). Dispositional emotionality and regulation: their role in predicting quality of social functioning. *Journal of personality and social psychology, 78*(1), 136-157. https://doi.org/10.1037/0022-3514.78.1.136

Fallahi, V., Narimani, M., & Atadokht, A. (2021). Psychometric Properties of the Difficulties in Emotion Regulation Scale Brief Form (Ders-16): in Group of Iranian Adolescents. *SSU_Journals*, *29*(5), 3721-3735. URL: http://jssu.ssu.ac.ir/article-1-5091-fa.html

Fine, M. A., Moreland, J. R., & Schwebel, A. I. (1983). Long-term effects of divorce on parent–child relationships. *Developmental psychology, 19*(5), 703-713. https://doi.org/10.1037/0012-1649.19.5.703

Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: the broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist, 56*(3), 218-226. **https://doi.org/10.1098/rstb.2004.1512**

Glozah, F. N., & Pevalin, D. J. (2014). Social support, stress, health, and academic success in Ghanaian adolescents: A path analysis. *Journal of adolescence, 37*(4), 451-460. https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2014.03.010

Gremmen, M. C., Van den Berg, Y. H., Steglich, C., Veenstra, R., & Dijkstra, J. K. (2018). The importance of near-seated peers for elementary students' academic engagement and achievement. *Journal of Applied Developmental Psychology, 57*, 42-52. https://doi.org/10.1016/j.appdev.2018.04.004

Gross, J. J., & Jazaieri, H. (2014). Emotion, emotion regulation, and psychopathology: An affective science perspective. *Clinical psychological science, 2*(4), 387-401. https://doi.org/10.1177/2167702614536164

Hagmann, J. (1995). Parent-child communication clarity, children's academic achievement, and psychosocial functioning: A study of inner-city African-American families. https://www.elibrary.ru/item.asp?id=5663469

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

Hajizadeh, K., Rafiepoor, A., & Samavi, S. A. (2017). Evaluation of the psychometric properties of the academic engagement questionnaire among high school students. *Quarterly of* ***Educational Measurement,*** 6 (24), 83-102. 10.22054/JEM.2017.17317.1445

Javani, L., Shariatmadar, A. & Farokhi, N. (2016). Study on the relationship between child-parent conflict and students' academic self-concept with their life satisfaction. *Journal of Counseling Research,* 14 (56), 25-44. URL: http://irancounseling.ir/journal/article-1-51-fa.html

Kline, R. B. (2015). *Principles and practice of structural equation modeling*: Guilford publications. https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=Q61ECgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Kline,+R.+B.+(2015).+Principles+and+practice+of+structural+equation+modeling:+Guilford+publications.&ots=jFkh-xzfnn&sig=zuZ_D9P75OFoyy5Pr_-cxSvHX6g#v=onepage&q=Kline%2C%20R.%20B.%20(2015).%20Principles%20and%20practice%20of%20structural%20equation%20modeling%3A%20Guilford%20publications.&f=false

Koob, G. F. (2017). Antireward, compulsivity, and addiction: seminal contributions of Dr. Athina Markou to motivational dysregulation in addiction. *Psychopharmacology, 234*(9), 1315-1332. https://doi.org/10.1007/s00213-016-4484-6

Kumar, S. A., & Mattanah, J. F. (2018). Interparental conflict, parental intrusiveness, and interpersonal functioning in emerging adulthood. *Personal Relationships*, *25*(1), 120-133. **https://doi.org/10.1111/pere.12231**

Lawson, C., Salter, A., Hughes, A., & Kitson, M. (2019). Citizens of somewhere: Examining the geography of foreign and native-born academics' engagement with external actors. *Research Policy, 48*(3), 759-774. https://doi.org/10.1016/j.respol.2018.11.008

Li, L., Chen, X., & Li, H. (2020). Bullying victimization, school belonging, academic engagement and achievement in adolescents in rural China: A serial mediation model. *Children and Youth Services Review, 113*, 104946. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.104946

Lindfors, P., Minkkinen, J., Rimpelä, A., & Hotulainen, R. (2018). Family and school social capital, school burnout and academic achievement: a multilevel longitudinal analysis among Finnish pupils. *International Journal of*

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

adolescence and Youth, 23(3), 368-381. https://doi.org/10.1080/02673843.2017.1389758

Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. (2004). TARGET ARTICLES:" Emotional Intelligence: Theory, Findings, and Implications". *Psychological Inquiry, 15*(3), 197-215. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1503_02

Metzger, I. W., Cooper, S. M., Griffin, C. B., Golden, A. R., Opara, I., & Ritchwood, T. D. (2020). Parenting profiles of academic and racial socialization: Associations with academic engagement and academic self-beliefs of African American adolescents. *Journal of School Psychology, 82*, 36-48. https://doi.org/10.1016/j.jsp.2020.07.001

Mohebi Nooredinvand, M. H., Shehni Yeilagh, M., & Sharifi, H. P. (2014). The relationship of psychological capital (hope, optimism, resiliency, and self-efficacy) with the achievement goals and academic performance of the first-year students. *Research in Curriculum Planning*, *11*(40), 61-79. https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=208902

Ozmete. E., & Bayoglu, A. S. (2009). Parent- young adult conflict: A measurement on frequency and intensity of conflict issues. Journal of international social research, 2(8), pp. 313-322. http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt2/sayi8pdf/ozmete_bayoglu.pdf

Perkmann, M., Salandra, R., Tartari, V., McKelvey, M., & Hughes, A. (2021). Academic engagement: A review of the literature 2011-2019. *Research policy, 50*(1), 104114. https://doi.org/10.1016/j.respol.2020.104114

Pollock, N. C., McCabe, G. A., Southard, A. C., & Zeigler-Hill, V. (2016). Pathological personality traits and emotion regulation difficulties. *Personality and Individual Differences, 95*, 168-177. https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.02.049

Poursharifi, H., Babapour, J., Aliloo, M. M., Khanjani, Z., & Zeinali, S. (2021). Designing and testing a child anxiety model based on child and parent variables. *Journal of Family Psychology*, *4*(1), 17-28. https://www.ijfpjournal.ir/article_245522.html

Reeve, J., & Tseng, C.-M. (2011). Agency as a fourth aspect of students' engagement during learning activities. *Contemporary educational psychology, 36*(4), 257-267. https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2011.05.002

Rezaei, Z., Akbari, M., Ahmadian, H., & Yarahmadi, Y. (2021). Modeling of Behavioral Problems Based on Parent-Child Conflicts and Family Processes.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

Middle Eastern Journal of Disability Studies, 11 (56), 1-11. URL: http://jdisabilstud.org/article-1-2435-fa.html

Rothstein, J. (2010). Teacher quality in educational production: Tracking, decay, and student achievement. *The Quarterly Journal of Economics, 125*(1), 175-214. https://doi.org/10.1162/qjec.2010.125.1.175

Ruhland, D., Gold, M., & Feld, S. (1978). Role problems and the relationship of achievement motivation to scholastic performance. *Journal of educational psychology, 70*(6), 950-959. https://doi.org/10.1037/0022-0663.70.6.950

Ruiz-Aranda, D., Salguero, J. M., & Fernandez-Berrocal, P. (2010). Emotional regulation and acute pain perception in women. *The Journal of Pain, 11*(6), 564-569. https://doi.org/10.1016/j.jpain.2009.09.011

Sanders, M. R., Markie-Dadds, C., Turner, K. M., & Ralph, A. (2004). Using the Triple P system of intervention to prevent behavioral problems in children and adolescents. *Handbook of interventions that work with children and adolescents: Prevention and treatment*, 489-516. https://scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q.

Sandhu, T., & Kapoor, S. (2013). Implications of personality types for emotional regulation in young women. *Personality Types for Emotional Regulation, 1*(4), 34-39. http://www.voiceofresearch.org/Doc/Mar-2013/Mar-2013_7.pdf

Shaffer, D. R., & Kipp, K. (2010). *Developmental psychology: Childhood and adolescence*. Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning. https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=qTgLAAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Shaffer,+D.+R.,+%26+Kipp,+K.+(2010).+Developmental+psychology:+Childhood+and+adolescence.+Belmont,+CA:+Wadsworth+Cengage+Learning.&ots=m731Hcenn2&sig=kIG9QG88XAcbfEHn27mOTgujzE4#v=onepage&q&f=false

Shafiabadi, A., & Naseri, Gh. (2014). Theories of counseling and psychotherapy. Tehran: Publications of the Academic Publishing Center. https://www.adinehbook.com/gp/product/9640102210

Shahmohammadi, N., & Mokhtari, M. (2018). Intermediary Role of Cognitive Emotion Regulation in Relation to Perceived Social Support with Academic Achievement of High School Students. Strategy for Culture, 11 (42), 181-205. https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=485878

Shams Esfanabad, H., Kakavand, A. R., & Torabi, Z. (2011). Assessment of the relationship among attachment styles and identity styles with general health

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

and academic achievement of female pre-university school students in Qazvin city. *Journal of New Thoughts on Education*, *7*(2), 107-129. https://www.sid.ir/Fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=145652

Shehni-Yailagh, M., Azizimehr, A., & Maktabi, G. (2014). The causal relationship between covert and overt conflicts and school performance, mediated by parent-child relationship, antisocial behavior, and withdrawal/depression among high school students. *Biannual Journal of Applied Counseling*, *3*(3), 1-16. https://jac.scu.ac.ir/article_10669.html

Spence, S., & Courbasson, C. (2012). The role of emotional dysregulation in concurrent eating disorders and substance use disorders. *Eating behaviors, 13*(4), 382-385. https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2012.05.006

Tull, M. T., Weiss, N. H., Adams, C. E., & Gratz, K. L. (2012). The contribution of emotion regulation difficulties to risky sexual behavior within a sample of patients in residential substance abuse treatment. *Addictive behaviors, 37*(10), 1084-1092. https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2012.05.001

Van Uden, J. M., Ritzen, H., & Pieters, J. M. (2014). Engaging students: The role of teacher beliefs and interpersonal teacher behavior in fostering student engagement in vocational education. *Teaching and Teacher Education, 37*, 21-32. https://doi.org/10.1016/j.tate.2013.08.005

Werner, K., & Gross, J. J. (2010). Emotion regulation and psychopathology: A conceptual framework. https://psycnet.apa.org/record/2009-21674-001

Wiley, A. L., Siperstein, G. N., Forness, S. R., & Brigham, F. J. (2010). School context and the problem behavior and social skills of students with emotional disturbance. *Journal of Child and Family Studies, 19*(4), 451-461. https://doi.org/10.1007/s10826-009-9316-4

Yaacob, N. A., Osman, M. M., & Bachok, S. (2014). Factors influencing parents' decision in choosing private schools. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 153*, 242-253. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.10.058

Younesi Sinaki, M., & Dolatshahee, B. (2019). Prediction of children's behavioral problems based on mothers' parenting styles, emotional expressiveness, emotional control, and ambivalence towards emotional expressiveness. *Quarterly of Applied Psychology*, *13*(1), 7-31. 10.29252/APSY.13.1.7

Zabolli, P., Sanai Zakr, B., & Hamidi, M. A. (2004). Evaluating the usefulness of the psychodemonstrating method in improving the conflict resolution skills of

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]

mothers with first-year female students of high school in the second district of Tehran. Counseling Research & Developments, 4 (13), 81-98. https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=26937

Zhang, Y., Qin, X., & Ren, P. (2018). Adolescents' academic engagement mediates the association between Internet addiction and academic achievement: The moderating effect of classroom achievement norm. *Computers in human behavior, 89*, 299-307. https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.08.018

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.1.5.1]